

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonare și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele ce se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndun cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Prudente et circumspecti.

Compatrioții noștri sași pe Joia trecută au convocat aici un „Sachs-entag”, va se ține o conferință săsescă. La acesta au fost invitați alegătorii dietali din fostul fond regiului, fără deosebire de naționalitate și confesiune.

Era naționalitate deci o conferință a sașilor „nesași” și de confesiune străină de cea a sașilor din Ardeal.

Înainte cu câteva zile de întrunirea Sachs-entagului s'a lansat prin presa din loc un avis oficios, că cu considerarea localităților mici pentru un mare Sachs-entag, numai alegătorii invitați vor avea intrare în sală.

Acei sași „nesași”, cari au voit să aibă de curiozitate intrare în sală, s'au insinuat pentru bilet de intrare.

Bilet de intrare li s'a dat, dară nu pentru sală, ci pentru galerie.

Mistificarea aceasta își va avut și ea sensul și rațiunea sa, căci în ziua jinerii Sachs-entagului avizurile oficiale de pe uși nu mai sunau pentru oșpeții „invitați”, și faptice dela alegătorii adevărați sași nici nu s'a cerut un bilet de intrare.

Cu minte și șiret.

*

Compatrioții sași sunt grupați în două tabere: sași verzi și sași uscați, în ramură verde și ramură uscată.

Cei verzi au dat o declarațiune contra modului de convocare Sachs-entagului internațional și interconfesional și au părăsit sala de consultare.

Cei „uscați” și-au ales comitet special săsesc, din reprezentățiune specială săsescă, au partid special săsesc, cu program special național săsesc, căci după logica ministrului-president Bánffy în Ungaria nime nu se poate constitui pe base naționale: ergo sașii, cari fac strigătoare excepție sunt ei și nime?”

Duo si faciunt idem, non est idem.

Românii au convocat adunare de alegători români în votare alegerile electorale.

Alegerile au fost permise.

La locul prim s'au putut românii întruni în Cluș, în Deș, în Dicio-Sân-Mărtin și așa mai departe, va se ține în cercurile, unde domnesce cel mai cras șovinism unguresc.

Interdise au fost întrunirile românilor în Bistrița, în Brașov și în Sibiu, va se ține tot între sași și prin sași.

Ore guvernul unguresc a dat ordin pentru oprirea conferențelor românesce în numele cercuri?

Cum se oprească guvernul pe alegătorii din Bistrița, Brașov și Sibiu, și să-l lase pe toți ceilalți din Ardeal și Ungaria?

După noua modernă foarte ușor. Guvernul nu i-a oprit, ci i-a oprit primarii sași spre a spăria pe sași verzi.

Dacă nu așa s'ar fi făcut, atunci pentru-ce s'ar mai numi politica politică.

Sașilor verzi li s'a înfundat gura cu oprirea conferențelor românesce, în cele trei cercuri numite.

Nu mai pot ține cei verzi, că și ei s'ar fi putut aduna pe base pur naționale, căci în acel cas conferența lor ar fi fost oprită, — din partea sașilor uscați, cari și ei își tem popularitatea și prudenți cum sunt și sub firmă internațională și interconfesională sciu face politică exclusiv săsescă.

*

O adunare, unde sunt sași, unguri și români, sârbi și slovaci, acea este Sachs-entag, căci Sibiu e săsesc, deși aici sunt unguri, jidovi români și sași.

Gimnaziul evanghelic de aici e săsesc. Căci în el sunt studenți de diferite limbi.

În gimnaziul de stat de aici încă sunt studenți de diferite naționalități, deci și el e săsesc.

În parlamentul din Budapesta affi unguri, sași, sârbi, croați, slovaci, români: ergo parlamentul din Budapesta e Sachs-entag.

Tot cu această logică e oraș săsesc București, Belgradul, Sofia și Debreșinul.

*

În lume toate sunt posibile, dacă omul are minte în cap și o scie bine întrebuința.

Putem deci convoca Sachs-entag internațional și interconfesional, și din el să iasă o organizațiune specială săsescă, putem opri conferențele alegătorilor români fără de a ne teme, că vom fi trași la răspundere în fața legii, și în cele din urmă putem face logică după vederile noastre proprii.

Putem, dacă suntem prudenți și circumspecti.

„Magyar Allam” despre noi. În numărul său dela 25 a l. c. „Magy. Allam” sub titlul „falimentul passivității”, vorbind despre întrarea noastră în parlament, ca despre o intenție vădită, constată că aceea sub guvernul liberal nici când realizabilă nu va fi: „Să-și însemne bine, — ține foia catolică — că sub ori-ce titlu ar intra ei în acțiune, în Sibiu adunări cu direcție federalistă mai mult nu vor putea ține.”

Constată mai departe, că lui Bánffy absolut nu-i trebuie amiciția noastră, ca a unui partid separat. Conferența convocată pe 24 a c. a trebuit să o oprească, căci i-a fost frică, că abstând noi dela passivitate, vom forma un nou partid. Intenția guvernului este, să ne iee posibilitatea de a participa la conducerea afacerilor publice, fiind în interesul său treaba asta.

Ne recomandă apoi abandonarea principiilor federaliste și crearea unui program, care să cuprindă în sine și astfel posturile noastre ale românilor, ci astfel de postulate, cari le poate pretinde ori-ce cetățen.

„Ar putea să pretindă românii, ține „M. A.” de exemplu:

1. Revisiunea legii electorale și anume cu votare secretă după comune, cu drept electoral largit.
2. Stergerea legii electorale din Transilvania, împărțirea dréptă a cercurilor.
3. Stergerea legii de presă transilvăne, adecă stergerea patentului imperial din 1852 ce se tot susține încă spre batjocura patriei.
4. Ajutorarea din partea statului a instituțiilor culturale naționale și a școlilor

susținute de confesiuni, și propunerea limbei ținutului în școlile de stat.

5. Revisiunea legii despre naționalități și prevederea ei cu sancțiune penală.

6. Să se dispună priyat, ca majoritatea organelor administrative a comitatelor locuite în majoritate de naționalități deasemenea să se recruteze din sinul respectivei naționalități.

7. Libera folosire a limbei naționalității în comune, în adunări comitatense și înaintea legii.

8. Autonomia bisericeii de sub conducerea metropolitului român gr.-cat.

9. Revisiunea, respective scoterea din valoare a noulor legi și ordinațiuni ministeriale vătămătoare, și revisiunea legilor politice bisericesci.

Stând pe lângă acest „program”, ține „M. A.”, am găsi sprigin în o parte însemnată a magiarilor, — ba are speranță tare foia menționată, că odată totuși va trebui să revenim la acest program.

„E adevărat — ține „M. A.” — că punctele aceste sub actualul guvern liberal nu sunt executabile, pentru-că numai un partid conservativ poate să mai facă aici ordine.”

„Dar ori-ce vor voi naționalitățile, trebuie să recunoască, că omul înțelept totdeauna își acomodează timpulul pretensiile și mai bine se îndestulece cu puțin, decât să-și perdă și ceea-ce are. De aceea a falimentat passivitatea, pentru-că s'a legat de lucruri, pentru a căror realizare n'a avut nici putere, nici mijloce.”

„Cugete-se aceia, cari încă tot mai așteptă mântuire dela pasivitatea federalistă descreditată, că cu acesta promovază numai regimul liberalismului, al celui liberalism, care a făcut pe român, ca pe ungur păgân, sêrac.”

Apoi ce înțeles au conferențele acelea vecinice? Se pot convoca din diferite ținuturi consultări confidentiale, acolo se pot face înțelegeri, membrii presculturii apoi organizeze acasă cluburi și părăsesc în acțiune în cercurile lor electorale.”

În fine recomandă să nu ascultăm de nici un conducător, ci să avem în vedere numai interesele Ungariei, „care deși nu recunoșce decât o națiune politică, (!) dar poate să împlinescă toate interesele juste.”

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

2. Zgaibă (Carbunculus) acesta mai arare ori se arată decât Buba rea, dar este mai adevărat semn al Ciumii. Iaste o umflătură foarte tare înfocată, care răface din lupare. Anteu răzare pe piele o sgrăbunță roșie, și foarte înfocată. În mijlocul acesteia iasă o beșică mică și întunecată, care preste 12 ciasuri spărgând va fi o Zgaibă neagră cu cerc roșu împrejur. De va fi betégul de mörte, atunci Zgaiba această neagră într'o stare rămăind nu se mai întinde, și cu cercul cel roșu din împrejur oapătă față întunecată și cuptoriul. Êră de va fi spre tămăduire, atunci negrimea cea de desupt de din lăuntru, și pe din afară până atunci se lătește cu cercul cel roșu, până când totă materia cea inveninată se strînge acolo, și cercul cel roșu cu preface ca o brazdă umedeose, si așa partea cea cu lupare, de cea sântăosă o desparte, care preste vr'o câteva zile de sine va cădea, lăsând după sine o rană afundă și curată. Zgaiba mai târziu răzare decât Buba rea, și este mai bine

de să va ivi a 4 sau a 7-tea zi. Pote să iasă măcar în care parte a trupului.

3. Petele, aceste unde și unde es supt piele ca nisce pătături mici. Aceste de vor fi roșii, mici, și dela începerea betșugului la a 4, 7 sau a 9 zi numai să vor ivi, și numai după aceea, după ce Buba rea, sau Zgaiba va fi dară preste o zi sau două încet vor trece, atunci va fi sfârșitul lor bun. Dară decumva vor fi rari, mari, negre, și decumva dora minteni cu începerea betșugului în ziua cea dintăiu sau a doua zi fără a se arăta Buba rea, sau Zgaibă vor răzări, atunci mai cu măgă spre mörte arată.

4. (Antrax) este o sgrăbunță neagră, mare cu cerc roșu împrejur, dară în mijloc nu are beșică.

5. Beșica Ciumii, acesta este o beșică neagră fără cerc împrejur.

6. (Vibices) aceste sunt nesce trăsuri lungărețe, roșii, vinete, sau negre pe piele, cari sunt de mörte.

Fiind dară că Ciuma nu are așa osebite semne, care te aflându-se la vr'un betég, delin de acolo să se pôte minteni scitodăuna, ce dintru de bolă pôte fi; așa dară ca să se pôte hotări, că Ciumă este au ba? La aceste următoare trebuie luat sama: Decumva în vremea aceea, când în Țera inveninată stăpănesce Ciuma; apröpe de hotar em prinde

de veste, că pe careva într'o casă, și pe mai mulți în căsi osebite, care s'au înșofietat la olaltă, i-ar scutură frigurile tare, êră după aceea le-ar urma căldura mare, pierderea puterilor, tãrbăcire, îngreuiare, și neodichnire și mai pe urmă, încă când este viu, au și după ce mörte vor eși pe trup nesce Pete mari, late, rari și negre, și decumva în starea această în ziua cea dintăiu, a doua, sau cel mai mult a treia zi vor muri; atunci această bolă este cu prepus. Êră decumva betégul afară de aceste minteni atunci, sau și mai târziu se jeluesse că la jămănări, supt susură sau la cõdia urechier ac la dămări cu junghiuri mari, și tocmai în locurile acele s'ar simți, și ceva tare, sau nod, atunci aceea bolă și mai cu mare drept o putem cunoșce Ciumă; ba decumva încă fără aceste ar eși la betég și vr'o Zgaibă, așa atunci fără nici o îndoelă este chiar Ciumă. Însă afară de aceste toate decumva vor eși și nesce mlădițe vinete și negre pe pielea lor, atunci cu tot dreptul se pôte vesti Ciumă.

Așa dară petele cele late fac prepus de Ciumă, Bubele cele rele mai mare lumină dau despre dënsa. Zgaibele totă îndoela o depărtéză; êră mlădițele cele negricioșe cu adevărat arată Ciumă.

(Va urma.)

Atentatul lui Bánffy contra ideii de stat magiar. „Alkotmány“ dela 25 a lunei curente, publică dela corespondentul seu din Viena următoarea epistolă :

„Cu cât va fi mai mare majoritatea lui Bánffy în noul parlament, cu atât va căde mai în grabă guvernul și cu el deodată și și așa numita clică alui Tisza-Wekerle.

Elementele mai oneste a noii majorități se vor rușina, că își vor pute mulțami mandatul volnicilor lui Bánffy; Bánffy va sta înaintea lor ca o mustrare; la acesta se va alătura votarea urcării cuotei, pretențiunile consorțiului lui Rotschild pentru milioanele date la alegeri; cu un cuvânt impopularitatea lui Bánffy va lua astfel de dimensiuni, încât oamenii ambițioși — fără diferență de partid — toți convin, că guvernul actual cu ori-ce preț trebuie trântit.

Acastă opinie domnesc în cercurile ministeriului de externe din Viena și în acel colorit al curții vieneze, care simpatizează cu magiarii.

Eri am avut ocaziune a veni în atingere cu un „mare“ banchier, care e unul din stelpii consorțiului lui Rotschild; bravul domn jidan cu totă naivitatea mi-a enarat tot ce sperază judaismul dela Bánffy; mi-a spus cum se exprimă Bánffy înaintea cercurilor vieneze *antimagiare*, cari îl sprijinesc.

Rosetă de rușine mi-a sărit în obraz, când am auzit cu cât *cinism* se pōrtă ministrul președinte al Ungariei între austriaci și financieri.

— Astfel de om ca Bánffy ne trebuie nouă, — mi-a ȳis marele banchier jidan, — carele nu diplomatisază, ci vorbesc sincer cu noi și ȳice: *domnant, dominant* — adecă, dacă noi vom da bani pentru alegeri, atunci va fi majoritate, și apoi acesta va vota totul ceea-ce doresc în Viena austriacii și financierii, așa „urcarea cuotei“ — deși acoperit, sub titlul de „*nouă cheie*“, apoi afaceri și operațiuni de bani așa după cum dorim noi (consorțiul lui Rotschild).

La întrebarea — continuă marele banchier, — că ȳre sigur e Bánffy despre acea, că noua majoritate va vota tȳte acestea — ministrul-președinte a rȳspuns: „eu sciu tracta cu magiarii și nu e lucru pe care nu l'aș pute duce la îndeplinire în parlament. Am fost în stare astăvēră a duce la îndeplinire așa ceva, a cārei posibilitate însiși aderenții mei o au negat. Și parlamentul era încă laolaltă și eu încă sum tot ministrul-președinte.

Maiestatea Sa a cālătorit la București, ca *impērat austriac* și m'am învoit la aceea, ca cu ocaziunea vizitei la București, regele ungar nici o urmă sē nu aibă; ministrul președinte magiar n'a fost lângă regele magiar și stidardele magiare numai din complasanta guvernului român au putut fi vȳdute. Am sciuț înainte, că acēsta va vȳtāma pe șovinistii magiari, de aceea le am șoptit, că pentru acea nu merg la București, ca sē nu trebuēcă a mē angaja la așa ceva față de regele român, ce nu ar sta în conțelegere cu interesele nȳstre.

Anume, dacă regele român ar fi făcut vorbă despre concesiuni locale pentru românii ardeleni, n'am voit sē fac nici o promisiune, — La acēstă șoptire soviniști sau liniștiți și s'au predat“.

— Și într'adevēr din cauza acēsta n'a mers Exelenția Ta la București ?

„N'am mers, a rȳspuns la acēsta Bánffy, pentru că Goluchowsky a dorit sē nu merg, cāci s'ar conturba primirea *Maiestăței Sale a Impēratului*, dacă din întēmplare cineva ar demonstra contra ministrului președinte.

Apoi acum înainte de tȳte trebuie sē asigurēz domnia partidului liberal atāt față de Viena, cāt și în jos prin nȳuele alegeri.

Cel mai mare inamic al liberalismului este *partidul poporal*, și acesta trebuie sē-l nădușim în germinē, și încă cu ori ce preț; dacă se pȳte pe cale constituțională, dacă așa nu, pe altă cale.

Dar partidul poporal trebuie sē piarā. Spre scopul acesta vom primi ori ce feliu de sprijin, sē vină acela ori din ce parte; vom primi sprijinul jidovimei, a nemților-austriaci, a carbonarilor, a partidului kossuthist, — ba, aș primi și sprijinul dracului, ca sē scāpām de partidul poporal. Partidul acesta cu timpul ar împāca naționalitățile și ar aduna împrejurul sēu poporul catolic; prin acēsta și-ar cāștiga o astfel de putere, care ar face imposibilă *secularizarea bunurilor preofesci*, ēr acēsta e ținta principală a partidului liberal; pentru că numai atunci, când clerul catolic nu va dispune de averi mari, va fi cu puțință ca liberalismul sē-și destășure de tot flamura sa: din contră, dacă partidul poporal s'ar întări, catolicismul va nimici liberalismul, care deopotrivă e interesul comun al protestantismului și a *judaismului aliat cu el*“.

Cu astfel de cinism vorbesce Bánffy cu banchierii jidani din Viena.

Nu cu mai puțin cinism se declară Bánffy față de ministrii austriaci.

Aceștia vorbesce publice, că Bánffy s'a declarat într'acolo, că nu esistă guvern magiar, care s'ar mulțami cu mai puțin în ce priveșce urcarea cuotei ca cabinetul Bánffy și cu care s'ar pute așa de ușor încheia pactul.

Ēr Bánffy își motivēză acēstă declarațiune cu aceea, că partidul liberal e gata spre cele mai mari jertfe materiale, numai ca liberalismul sē se susțină la putere, ceea ce el o pune peste ori ce jertfe materiale.

Dar partidul e amenințat și de acele partide opoziționale, cari stau pe basa pactului dela 1867; de aceea el e aplicat a primi și urcarea cuotei, de și în altă formă ca cuota de acum.

Cu astfel de declarațiuni cugetă Bánffy cā-și va asigura stăpānirea.

Dacă națiunea va suferi acēsta, atunci e vrednică de sȳrtea sa. —

Vor fi multe adevērate din cele cāte le ȳice corespondentul lui „A“ despre Bánffy, mai

cu sēmă în ce priveșce visita Majestăței Sale la București, dar ne vin de necrețut cele ce le-ar fi ȳis Bánffy despre partidul poporal și interesele protestantismului și a judaismului aliat cu acesta.

Că intențiuni dușmānoșe va fi avēnd Bánffy față de partidul poporal și față de biserica catolică prin secularizarea averilor aceleia și în ce priveșce spriginirea protestantismului și jidanismului în scopul magiarisării încă ar fi condus de atari intențiuni, numai încape nici o îndoelă. Ne îndoim însē ca aceste intențiuni sē și le fi dat pe față tocmai acum în presēra alegerilor și într'un mod atāt de fără încunjur.

Dar mai scii: nu e acēsta un: „Dă cu Bánffy“, fără sē scii de pe acum pe unde crȳpă ?

Apoi omul rafinat de multe ori își spune pe față fără încunjur tot ceea ce simțesce numai ca cu atāt mai ușor sē te pȳtă seduce ca sē nu cugeți la apērare, conțând la aceea, că nu-l vei crede, vȳdēnd atātă sinceritate, după tine prefăcută, din partea lui. Dar el își face mersul lui mai departe și dacă nu ești destul de precaut, își ajunge scopul nu cu multe greutăți și tu-i simțesci urmările rafinării cu care te a înșelat.

„Pester Lloyd“ și naționalitățile.

În numărul sēu de Sāmbătă „Pester Lloyd“ publică un prim-articol în care se ocupă cu acțiunea naționalităților în fața alegerilor dietale. Ētă vre-o cāteva pasage din acel articol:

„Între cele mai binefăcătoare apariții în fața iminentelor alegeri dietale socotim fără îndoelă și cele ce se refer la mișcările din sinul naționalităților.

Nu ne vom ocupa acum cu aprecieri și teorii asupra modalității de a rezolvi cestia naționalităților. Dacă preste tot este a rezolvi ceva în așa numită cestia a naționalităților, credem, că n'a sosit încă timpul pentru acēsta (?). Probabil, că numai sesiunea parlamentară după anul 1901 va crea acea situație, în care se vor pute contempla pregătirile pentru o rezolvire de acēstă natură.

Voim astădi sē vorbim numai despre aceea, că agitațiunile electorale de până acum au dovedit deja îmbucurătoare apariții, cari cestia naționalităților nu o presintă nici decāt în o lumină atāt de amenințătoare, în care pesimistii o presintă. Cestiunea nu s'a pus la ordinea ȳilei ca o necesitate arȳdătoare în forma unei devise în mijlocul maselor; cestia naționalităților s'a relevat de astădată numai în astfel de cercuri, cari nu se pot împāca cu idea, sau mai bine ȳis cu *faptul viu* al statului magiar și cari nici nu se pot împretiniciu acēstă idee.

Se scie din diferite rezoluțiuni și articoli de jurnal cari au apărut de curēnd în

foile opoziționale ale Sērbilor, Românilor și ale Slovacilor, că inteligența naționalităților ērāși a proclamat pasivitatea ca principiu conducător în agitațiunile electorale. Pe lângă repetarea cunoscutelor gravamine alegătorii au fost admoniați, că, în fața „pretinsei“ volnicii a guvernului și a organelor sale, în fața „pretinsei“ rēvne de stăpēnire a Magiarilor, ar fi absolut zadarnic, ca naționalitățile sē între în lupta electorală. Conform concepțiunii politicianilor pasivisti ar fi cu neputință, ca naționalitățile sē ajungă în parlamentul viitor reprezentate în conformitate cu calitatea și cantitatea lor. Eu cred, că guvernul precum și rassa stăpēnitȳre trebuie lāsātă a-și face în linisce trebile, până când sistemul existent se va nimici de sine.

Și ce ȳic la acēsta alegătorii lor? Din relatările de până acum despre mișcările electorale rezultă, că o mult preponderantă parte a naționalităților perhoreschiază pasivitatea și că se vor prezenta la urnă. Urmēdă de aci, că *ultraștii și-au perdut mult lăudata lor influință la conaționalii lor, dar în deosebi la așa numitul „popor“ le care ei cu predilecție se provocau cu ori-ce privilegii.*

Astădi Hurban, Polit și Lucațiu de geaba ar pāși undeva ca deputați, cāci cu greu ar obținē vre-un mandat. Astfel fără voie vine omul la ideea, că inteligența opozițională a naționalităților s'a decis pentru pasivitate numai din motivul, că sē teme în cas de acțiune de surprindțȳre naufragii.

Pasivitatea deci astădi nu se estinde asupra naționalităților întregi, asupra maselor celei mari de alegători, ci numai asupra așa numitelor cercuri inteligente, cari din dovedita lipsă de mandate vor sē-și facă o virtute patriotică-națională.

În acest vȳdit contrast — dintre ultraști și masa alegătorilor — zace după părerea nȳstră cel mai îmbucurător rezultat al actualei mișcări electorale, care fără îndoială conține și elemente și condițiuni pentru rezolvarea cestiunei naționale.

Deșērtăciunea politice de pasivitate se manifestă prin faptul, că amintitele naționalități vor fi reprezentate în parlamentul viitor în diferitele partide. Majoritatea preponderantă a deputaților romāni și sērbi își vor afla probabil locuri în partidul liberal, ēr dacă Slovacii vor intra în cel poporal, acēsta își va avē urmările sale pentru slovaci“.

În felul acesta discută „Pester Lloyd“ cestiunea pasivității naționalităților, și ne recomāndă în sfēșit în atențiune atitudinea sașilor și cuviintele episcopului Müller, ce acesta a rosit când cu inaugurarea monumentului lui Arpād la Brașov.

Sunt la tȳtă întēmplarea multe caraghioșe dintre opiniile acestei foi inspirate de guvernul magiar, dar conține și lucruri reale, ce și noi am repețit de mai multe ori. E caraghioșă părerea, că timpul pentru rezolvarea cestiunei naționalităților n'a sosit încă

Fetele americane

de
Paul Bourget.

Acēstă apotheoză a femeii care e o atāt de caracteristică trāsătură a societății americane, în locul prim și mai ales o priveșce pe fată. Acest titlu, de altcum atāt de simplu, e a se defini mai strict, pentru-că probabil în tȳtă privința — excepționând firesce chestia de onōre — însemnēză tocmai contrariul în Statele-Unite, ca d. e. în Franția.

Ceea-ce mai presus de tȳte îl surprinde pe străin, care atātea a auzit vorbindu-se despre fetele din America e, că abia le pȳte deosebi de nevestele tinere. Faptul atāt de des amintit, că umblă singure încȳce în colo, nu e suficient pentru explicația greutății deosebirei. Identitatea merge mai departe. Pȳrtă aceleași podȳbe, aceleași vestminte, tot atāt de liber rid și vorbesc, cetesc aceleași cārți, mișcările, ținuta, frumșeta cam trecută, tȳte aceste sunt identice cu ale femeilor. Nu există teatru, cārcimă, nici un fel de petrecere, la care sē nu mērgă ele singure, la învitarea ori-cărui bărbat cunoscut.

De fapt însē totuși nu umblă singure. De regulă sunt înșoptite de vre o fată — sau de vre-o prietină vȳduvă (vȳduva este ușor înlocuită de femeia despărțită de bărbat), dar

„gardedama“ acēsta 'și-o alege fie-care fată însași, ceea-ce însemnă, că totuși numai ea e rȳspunȳtȳre de faptele sale. Obiceul „guvernării de sine“ se manifestă în siguranța caracteristică a expresiunei fetei lor. O prietină a mea din New-York are o colecție interesantă din portretele damelor celor mai frumoșe din acel oraș. Anu vizitat des acēsta colecție cu scopul, de a recunȳce pe cele măritate; distingerea a fost imposibilă.

Este ușor de înțeles, că fetele americane se mărită târȳiu. Pentru ce sē se și grābesc? Libertate n'ar prea pute cāștiga, pe când pentru distracție vor avē mai puțin privilegii. Deși căsătoria nu însemnă pentru ele sfēșitul traiului celui plăcut, ca la noi pentru tineri, dacă o rup cu burlăcia, la tot casul însē formēză începutul renunțării. Cele mai multe o sciu acēsta, și se niusesc a 'și lua partea înainte de căsătorie, își petrec, se distrag, pentru-că nu poți sci ce va urma după aceea. Procesele divorțiale, cari le comunică une-ori ȳiarele, le dau drept acelora, cari astfel raționēză. Sē vede că căsătoria nu totdeuna e petrecere.

Din pricina libertății nețērmurite, de care se folosesc fetele americane, la prima privire tȳte 'și fac aceeași impresie. Corespund tipului, care și l'au format scriitorii europeni în romanele și teatrele lor despre femeile americane: purtare necuviinȳsă, un

anumit grad de naivitate, — și păpușă e gata. Dar păpușă acēsta, precum și cele două elemente, din cari au compus-o, nici decāt nu corespund realității. Dacă vom observa noi aici în Europa fetele americane, le putem afla de forțe rēu crescute, mai ales, dacă le vom asemāna cu purtarea convențională a fetelor nȳstre, care între noi fie ȳis, încă nu o putem ținea de exemplară: Dar sē privim femeia americană în patria sa proprie, vom observa îndată, că libertatea acēsta nețērmurită a purtării o putem gāsi fără excepție atāt la fata bine crescută, cāt și la cea rēu crescută. Ēr în ceea-ce priveșce naivitatea lor, totdeuna se pornesce din principiul, că pentru femeia nemăritată numai o chestie există pe lume, aceea a dragoste.

La tot casul cu toții suntem de acord, că chestia acēsta e cea mai importantă, atāt în viața fetei, cāt și în a tuturor femeilor. Scrutām, că ȳre ce presupun, și cāt sciu din ea, și cum e rȳspunsul, din acesta putem sē judecām asupra inocenței lor sufletesci. La femeile americane modul acesta nu-l putem aplica, pentru că la ele, întocmai ca și la bărbatul american, amorul nu ocupă locul prim în lumea lui sensuală. Őre va lega ea căsătorie din simpatie s'au ba? Va avea ȳre inima ei istorie de dragoste s'au ba? întrebarea acēsta în cugetările sale nu jȳcā rol. Ba la acele, cari mai mult își dau

silința sē placă și cu farmecele lor externe cochetēză mult, din o sută de casuri în nouēzeci nu însemnă alta, decāt un fapt al vieții sociale. E vorba simplu numai de satisfacerea vanității, și de împlinirea dorului de a fi distinsă de cēta curtenitorilor. O cochetare de felul acesta aici nu e împreunată cu atātă primejdie pentru fată ca în alt loc; de o parte pentru că ea cunȳce temeinic caracterul bărbatului, ēr de altă parte pentru-că însuși bărbatul dă probe de mare rezervă. O damă tineră, cu care vorbeam despre o cunoscută comună forțe amabilă, o femeie spaniolă, ce trăia la Roma în o căsătorie forțe nefericită, s'a pronunțat astfel: „Nu scie sē tracteze cum se cade cu bărbatul sēu“. Apoi mi-a istorisit, cum i-a succes unei rivale a prinde în mrēja sa pe bărbatul necredincios și a 'și-l încātușă. Astfel de reflexii măturisesc o inocență sufletescă caracteristică, care noi n'o prea putem înțelegere. Un diplomat tiner, care a trăit ani de ȳile în America și căruia i-am comunicat conversația acēsta 'și-a resumat judecata despre americana pomenită în următoarele câteva cuvinte: „E înfițată de o corupțiune virginală“. Ca sē-mi documenteze corectitatea definiției sale epigramice, mi-a enarat cāteva istorii de logodnă. Am cunoscut — ȳise — mai multe fete, cari au făcut promisiuni de căsătorie unor tineri, după cari nici prin minte nu le-a trecut sē se

și e curios prognosticul, că acet timp va sosi numai după expirarea acestei sesiuni. Și mai de ris este însă în părțirea naționalităților și îndeosebi a noastră a Românilor în două tabere, dintre cari una recunoșce alta n u recunoșce ideea de stat inagiar.

Adevărat însă, amar de adevărat este simburile în care culminează acest articol, legăturile dintre popor și conducători (după noțiunea lui „P. L.”. ultraiști), întru cât ele au existat nu numai că s'au laxat, dar s'au rupt în cele mai multe părți cu desăvârșire și că urmările acestei stări sunt dezastrușe. Poporul nu are fiducia necesară față de sfătuitoarii săi și urmările sunt, că aparițiunile semnalate de Pester Lloyd și alte foi sunt reale, bucuria lor este întemeiată.

Noutăți.

Studentii din Blaș la expoziție. În numărul de Sâmbătă am luat notiță despre mergerea studenților din Blaș la expozițiunea din Budapesta, și indignați de naivitatea unui corespondent din „Tribuna”, care punea pe Consistoriul din Blaș în o lumină de tot eomică, ne-am exprimat uimirea în fața acelei naivități, și am așteptat să se declare oficiosul din Blaș, și iarul „Unirea”.

„Unirea” de aji și răspunde corespondentului din „Tribuna”, și la înțele răspunde.

Éta răspunsul din „Unirea”:

Studentii nostri la expoziție. — Aji plăcă 75 studenți dela gimnasiul nostru sub conducerea alor trei profesori la Pesta, ca să cerceteze expozițiunea regnicolară.

Excursiunea acésta s'e aranjat așa după cum deja am spus în numărul nostru trecut:

1. Studentii toți merg de bună voe. Cine va puté aréta un singur student, care a fost silit, să mērgă, primesce un premiu.

2. Studentii toți merg cu scirea și învoirea părinților.

3. Consistoriul n'a oprit excursiunea acésta, deși membrii lui au avut destul de timpuriu scire despre plānuirea ei.

Intrebăm după tóte acestea, ce rost au bādărăniile din corespondența „Tribunei” din nrul 225—1896?

E scopul gimnasiului, să facă politică? Nu ați nefericit destui tineri cu aceea, că i-ați băgat în politică?

E păcat a vedé și a învêța, fie chiar și dela magiari?

E lucru patriotic a urî tot, ce este magiar, și a sădi astfel de sentimente în inimile tinerimii?

Are cineva dreptul, să dispună preste pruncii altora? Cine dă acest drept sēcăturilor dela „Tribuna”? Dacă părinții s'au învoit, ca fii lor să mērgă, cine are cuvânt de rostít?

Dacă consistoriul n'a aflat cu cale a se amesteca, cine pune pe „Tribuna” preste consistó?

La o parte cu nebuniile. Tinerii au se învêțe, și merg la expoziție, ca să învêțe.

mărite. Il doriau numai de mire, — de bărbat nu l'ar fi luat nici când.

Și éráș am cunoscut o mulțime de acelea cari își tainuiau logodirea luni întregi, ca să guste timp mai îndelungat plăcerea de a fi distinsă, ceea-ce miresei i-se denégă. Logodna în cele mai multe casuri pentru fată e aceea, ce pentru o femeie tinéră e un fel de stare de interes. Până atunci o tainuesce, până când nu mai pôte. . . . Eu din parte-mi din tóte aceste comunicări, cari am motiv temeinic să le cred, nu găsesc argumentul corupțiunei. Singur numai aceea o probéză, că fata americană înainte de tóte e o fință, care e condusă mai mult de rațiune, decât de sensuri și care în urma capacității și creșterii sale e în stare să se conducă. — Ce ai domnia-ta? — întrebă un frances ce a călătorit la expoziția din Chicago și a stat șase zile în New-York, — pe o tinéră damă americană încă nemăritată. De două ori a șeșut lângă ea în table d'hote și a aflat, că dela prima convenire s'a schimbat mult. Sunt nervoasă puțin, — răspunde fata — m'a cercetat cineva aji și cu prilegiul acela nu s'a purtat cum se cuvine. Deși îmi pare réu, — voi fi silită să desființez ori-ce relație cu el. . . . Măcar e un băiat fórt de trébă. Ce gândesce în sine o fată onestă, să aibă cineva atâta încredere într'un bărbat, pe care abia de eri îl cunóșce? Ei, apoi în tótă chestia

Cine vede într'asta demonstrațiune politică ori pată pe numele gimnasiului nostru, acela nu scie, ce e chemarea gimnasiului, acela nu are inimă pentru interesele instrucției, acela e orbit de cel mai detestabil șovinism.

La tot casul „Tribuna” comite o tradare față de gimnasiul nostru împreună cu corespondentul ei.

Atâta pentru părinții studenților și pentru cetitorii nostri.

Dacă „Tribuna” și corespondentul ei doresc mai mult, apoi stăm la dispoziție și le vom spune, ce li-se cade.

Convocări. Adunarea generală a despărțământului IV (Sibiu) al „Asociațiunii transilvane pentru literatură remăvă și cultura poporului român” din acest an se convocă pe Duminecă, 20 Octobre st. v. (1 Novembre.) a. c. în Sibiu suburbial Iosefin, localitățile scólei gr. or. la órele 11. a. m.

Toți membrii despărțământului respective ai Asociațiunii transilvane precum și amicii și binevoitorii acestei instituțiuni culturale se învitată și sunt rugați a participa la acésta adunare generală

Programa:

1. Deschiderea adunării prin directorul despărțământului.

2. Ceteirea raportului general al comitetului.

3. Exmiterea unei comisii pentru inscrierea membrilor noi și pentru încasarea taxelor dele membri vechi și noi — și a alteia pentru examinarea raportului general și reviduinea rațiociniilor.

4. Ceteirea unei disertațiuni.

5. Rapórttele comisiiunilor esmice sub petul 3. și darea absolutóriului despărțământului.

6. Intregirea comitetului prin alegerea unui membru.

7. Statorirea budgetului pro 1897.

8. Luarea dispozițiunilor pentru reprezentarea despărțământului la adunarea generală a Asociațiunii din 1897.

9. Defigerea locului și timpului pentru ținerea adunării generale a despărțământului în 1897.

10. Propuneri eventuale.

11. Luarea dispozițiunilor pentru autenticarea procesului verbal, luat despre ținerea adunării generale și încheierea ședinței.

Din ședința comitetului despărțământului IV (Sibiu) al Asociațiunii transilvane.

Sibiu, în 15 Octobre 1896.

I. Papiu, director. Dr. N. Vecerdea, notar ad hoc.

— Membrii activi ai „Reuniunei române de musică din Sibiu” se învitată prin acésta la adunarea generală ordinară, care se va ținé Vineri, în 30 Octobre 1896 st. n. la órele 6 p. m. în seminarul „Andreian”.

Obiecte de pertractat:

1. Raportul general.

2. Censurarea socotelilor.

3. Budgetul anulului 1896/7.

4. Propuneri eventuale.

5. Alegerea comitetului.

Sibiu, din ședința comitetului „Reuniunei române de musică” ținută la 23 Octobre 1896.

G. Dima, pres. Dr. I. Stroia, secretar.

nu-i nimic altceva, decât neînfrânarea în vorbire, ceea-ce documentéză simplitatea care atât de fals o esplicăm noi. Eu cel puțin sunt convins, că fetița aceea nu dă mai multă importanță purtării necuviincioase a „băiatului acela de trébă”, decât eventua lității, decât i ar fi scăpat un pony, pe care l conducea réu. E cu nărav. Nu-l va mai puté înhăma. Pagubă. „Era un pony fórt brav”. . . . O fată stricată, séu și numai sensuală, în a cărei lume sensuală amorul jócă mare rol, despre astfel de lucruri séu nu vorbesce de loc, séu dacă chiar vorbesce, apoi întebuintéză alt ton.

Toemai fiindcă facultatea imaginală a fetei americane nu e plină numai de dor și curiositate, caracterul ei e mult mai complicat, decât a surorilor ei europene. Ca cea din urmă să se pótă pe deplin desvolta, trebuie ca inima ei să se dea opinia, și să ajungă la valóre influința bărbatului. — Din contră femeia americană duce o viață liberă, neatárnătoare. E conscie de acésta, așa voiesce ea, și e mândră pe trébă asta. Individualitatea i-e terminată, decât s'a măritat. Și dacă numai ceva avere au părinții ei, amână până când numai pôte, apoi își ia un bărbat, care se-i înlocuiesc părinții, la care pôte să trăiesc liber și fără gânduri. O blondă cu ochi albaștri, din cari vorbea ironia, și gingășia, cu un nas impertinent, sfătós, într'o

Avis.

Cântările rituale pe note.

În timp de 5 ani de când din încredințarea Preasânței Sale propun musica și cântarea rituală la institutul ped.-teologic din Arad, am urmat cuvintelor fericitului metropolit Silvestru Morariu-Andreieviciu, care în precuvântarea archipastorală a Tipiconului séu edat la 1883 dice, ca „încă pe la anul 1860 am fost chemat de a împărțăși învêțătura din cântare și tipicon în seminariul clerical și în scóla centrală (din Cernăuți), dar ceea-ce cunoscurăm însă curând este, că deprinderea și îndeletnicirea ritmică în cântările bisericesci numai cât după auș, fără de note musicale, nu pôte avé succesul dorit”.

Un adevér necontestabil acesta, care își are temelia nu numai pe experiență, ci și cu deosebire pe următoarele motive:

Void se-ți învêți elevul a cânta, trebuie se-i dai în mână manualul, care cuprinde semnele grafice ale tonurilor s'au ale cântării, întocmai cum cuprinde cartea din care învêți a ceti și a vorbi corect, — semnele grafice ale sunetelor s'au ale graiului (literale).

Biserica ortodoxă, care din vécuri practică musica vocală, simțind necesitatea notelor, adecă a unor anumite semne prin cari se se pótă ficsa și transmite melodia unei cântări, a inventat așa numitele „psaltichii”, nesce note de tot primitive și defectuóse, prin cari nu s'a obținut nici un rezultat. Astăzi însă, având notele perfecte moderne prin cari ori ce melodie și cântare se pôte scrie și fixa pe hârtie precis și întocmai, cum de pildă am scrie pe hârtie un discurs rostit, — de ce se nu le întroducem și noi în biserică pe aceste în locul „psaltichiiilor” defectuóse și învechite prin cari nici odată nu vom putea ridica cântările rituale la nivelul perfecțiunei și al frumșetei clasice, la care révnm? — Unii pôte vor reflecta, că nu se pôte pune pe note tóte cărțile noastre bisericesci. Dar acésta ar fi o dorință prea exagerată, a cărei realizare însă de loc nu e absolut imposibilă. De altminterea nici nu avem lipsă de acest lucru. E suficient să avem arangiate pe note cântările rituale ce le executăm în zile mai însemnate, cu deosebire în Dumineci și sərbători. Și aceste tóte se pot pune și arangia pe note, — un lucru acesta, care gradat cu timpul se va și realiza, numai cât înocputul trebuie se-l facem odată.

O cântare arangiată pe note, așa dară scrisă pe hârtie, se învêța cu cel puțin 50 procente mai ușor decât cea numai cât după auș, întocmai ca un discurs, care am dorit se-l învêțăm d'arostul numai din auș și nu din scrisóre. Elevii (chiar și aceia, cari nu au așa numitul „dar de a cânta” sau

„aușul musical”) își învêța cântările rituale, și ori ce cântare, cu multă ușurință și precisiune, dacă ele sunt arangiate pe note, — din contră numai după auș, le învêța cu greutate și fără garanția de a fi executate precis, indentic și uniform.

Cântările rituale din graiul ómenilor sunt expuse corupțiunei, nu se pot perfecționa și se pocese, pe când cele arangiate pe note se perfecționéză și execută cu precisiune, cu accent și ritm corect în conformitate cu prosodia limbei, și mai pe sus de tóte uniform.

Astăzi ne isbesce prea dureros faptul, că cântările rituale ale bisericei române se deosebesc după provincii într'un mod atât de pregnant, încât de pildă noué cestor din părțile ungurene și bănățene nu ne convin cântările rituale din România ori cele din Ardél, cari se deosebesc întru tóte de ale noastre, precum viceversa, nici lor nu le plac ale noastre. Astăzi la noi în părțile ungurene și bănățene se cântă într'un chip, în Ardél într'alt chip, și în România ori în Bucovina éráș într'alt chip. Dacă însă erau cântările rituale ale bisericei noastre arangiate (puse) pe note înainte de asta cu vr'o 100 de ani, pe când adecă se cânta în tóte provinciile române cu mai multă asemănare séu uniformitate, astăzi am avé o ediție sancționată de cântări bisericesci originale, cari ar fi normative pentru întregă biserica română, și în chipul acesta pela tóte catedralele noastre s'ar propune aceleași cântări rituale în completă uniformitate. Dacă însă se nu s'a putut face acest lucru până acum, de ce se nu-l facem pentru viitor? Deocamdată se pôte pune pe note și se colectăm tóte cântările rituale (melodiile) ce le avem prin diferite provincii, ca astfel parte se le mēntuim de perđare, parte se le răspândim și se le acimatísăm printre noi și prin tóte părțile locuite de Români. Biserica va veni odată să le reguleze într'o uniformitate, alegând și adoptând numai melodiile bune, frumoșe și corespundétore caracterului séu religios și național.

(Va urma).

Diverse.

Parabolă despre pom. În America din ce în ce se lătesce tot mai mult secta quecherilor. Unul dintre mijlocele cele mai puternice, prin cari se promovéză lășirea acestei secte, este împrejurarea, că nu se eschide dela apostolat nici sexul frumos, dar mai cu semă nu se eschid femeile, cari prin însușirile lor personale sunt capabile de a câștiga aderenți. Neveste tinere, fete frumoșe îmbrăcate în talare splendide cutrieră orașele și satele și răspândesc cuvântul „adevărului” de pe buzele lor carmine cu vócea lor íngerescă. Și adunările acestor „apostoli” frumoși sunt fórt bine cercetate. Pentru ilustrarea mijlocelor de cari se folosesc acesti „apostoli” în predicile lor pentru de a câștiga aderenți și pentru de a instrua pe neophiti, vom aminti o parabolă pe care o a pus o tinéră și frumósă „Reverendissimă” ascultătorilor sei spre deslegare ca exercițiu spiritual-moral într'o adunare ce s'a ținut zilele trecute în Philadelphia.

„Ascultați la povestea mea, iubite surori, dice ea cu glas íngeresc, (erau de față numai noviți din sexul frumos) și Domnul se vè lumineze mințile, ca să puteți pētrunde în înțelesul ei. În mijlocul unei grădini frumoșe sta un pom mare încercat cu cele mai gustuóse fructe. Nisce copii rēsfățați întră în grădină și încep a arunca cu petrii în pom, ca să cadă mai degrabă pómele cópte numai pe jumătate. Atunci se ivesce de după un tuș și un bētrán încărunțit și cu vorbe muștrátore dice tinerilor: „Pentru ce aruncați în pom, fiilor, și pentru ce vè urcați în el cu pericolul vieții, până când dacă fructele vor fi cópte, acelea, și așa de sine vor cadé în brațele vóstre?” Și copii au înțeles cuvintele bētránului și s'au depártat! Acum spuneți-mi, iubitelor surori, la ce se referă parabola mea?”

Nu mai decât se ridică în mijlocul adunării un frou-frous de domnișóră delicată și dice, că ea a pētruns în înțelesul parabolei.

— Sè aud dară, copila mea, deslegarea, dice „oratorul” frumos.

— Parabola însémná, o „maica” mea, că pentru ce alérgă atâta tinerii după fete și neveste, când dacă ar sei aștepta frumúșel, în sfērșit — i ar căuta ele pe ei.

Apostolésa quecheriană a clătit din cap cu bunătate și întréga adunare a aprobat deslegarea prin un murmur de consimțire. Mica neophitá numai decât a fost primită între membrii societății.

Bune „póme”!

Rinaldo.

Nr. 650/896.

[146] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători din mai jos însemnatele comune, în protopresbiteratul Târnavei, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“ și anume:

1. Bobohalma 300 fl., cuartir și grădina de legume.

2. Botez 300 fl., care constă din pământ arătoriu și cositoriu precum și cuartir și grădina de legume.

3. Heria 300 fl., cuartir și grădina de legume.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, vor avea a-și așterne rugărilor de concurs înstruate conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în Cetatea-de-baltă (u. p. Kükülövár) până la termenul fixat.

Cetatea-de-baltă, 20 Septembrie 1896.

Oficiul protopresb. gr. or. al tractului Târnavei în conțelegere cu comit. parohiale respectiv.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 540-896

[147] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea parohiei vacante de clasa a III-a Merchiașa cu filia Jimbor, în protopopiatul Cohalmului, se scrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

Emolumentele împreunate cu acest post și constatate de către comitetul parohial dau un venit anual de 477 fl. 60 cr.

Casă parohială de piatră cu mai multe încăperi, — grajd de piatră cu mai multe despărțăminte, șură coperită cu țiglă, tôte nouă și în stare foarte bună.

Competenții își vor trimite cererile lor în regulă înstruite conform legilor noastre bisericesti la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Cohalmului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Cohalm, 23 Iunie, 1896.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 398-1896

[154] 2-3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericăscă Valeni, de clasa a III-a din protopresbiteratul Cetății de piatră în conțelegere cu comitetul parohial se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare oficiasă.

Venitele împreunate cu acest post sunt 418 fl., casă parohială cu patru încăperi și supra-edificate economic

Doritorii de a ocupa acest post se trimite cererile lor concursuale legale la subsemnatul oficiu până la termenul convenit.

Oficiul protopresb. gr. or. al Cetății de piatră.

Fênațe, la 26 Septembrie 1896.

Teodor Șovrea,
adm. prot.

Nr. 393-896 protopresb. [151] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea vacantei parohii „Șard“ protopresbiteratul Sighișorei, se publică con-

form veneratului ordin consistorial ddo 23 August 1896 Nr. 5282 Bis. concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul arhidiececesan „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh dau suma de 358 fl. 59 cr.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestei parohii, se dau la subsemnatul oficiu protopresbiteral, eventual la comitetul parohial concernent.

Concurenții au a-și așterne cererile concursuale înstruite conform normelor în vigoare în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta sub durata concursului în vre o Duminică sau sâmbătă în biserica din respectiva comună bisericăscă spre a-și arăta aptitudinea în cele rituale.

Sighișora, 4 Septembrie 1896,

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetul parohial concernent,

Dimitrie Moldovan,
protopresbiter.

AVIS.

In librăria tipografiei arhidiececesane se află de vânzare următoarele cărți:

I. Cărți bisericesti.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegată fl. 10, legat . . .	fl. 15 —
Chiriadromion (Cazan), nelegat fl. 10, legat . . .	12.—
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin . . .	18.—
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg. . .	20.—
Octoich mic, neleg. fl. —60 cr. leg. . .	—75
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat . . .	—75
Proscomidia altariului . . .	—25
Penticostariu neleg. fl. 8, leg. . .	10—
Rânduiala la sfîșirea bisericelor . . .	2.50
Triodion cu Strajnic neleg fl. 20, legat . . .	25.—

II. Cărți scolare.

Abedar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg. . .	—24
Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat . . .	—25
Abedar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg. . .	—25
Abedar magiar-român, de N. Putnoky leg. . .	—20
Aritmetica, de P. Dima . . .	—32
Abedar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. = . . .	—45
Aritmetica după Lurz . . .	—20
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. = . . .	—35
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă, nel. cr. 30 leg. . .	—40
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg. . .	—30
Carte de cetire de Ioan Popescu legată . . .	—70
Catechism de M. Toma . . .	—30
Catechism bogat . . .	—50
Cărtică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă . . .	—15
Comput de Ioan Popescu . . .	1.20
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă . . .	2.—
Compendiu de drept canonic ediție nouă . . .	3.—
Conducător la Abedar de I. Popescu . . .	—10
Culegere de cântecnaționale . . .	—25
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II. = . . .	1.—
Carte de cântări bisericesti pentru copii . . .	—12
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a . . .	—20
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg. . .	—20
Chemia elementară de Vlaicu . . .	—80
Chemia anorganică de Filipescu . . .	—80
Drepturile și datorințele civile . . .	—20
Elemento de Geografia de Zacharia Boiu . . .	—30
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu . . .	—30
Elemente de Istoria nat. și Fizica de Z. Boiu . . .	—30
Elemente de Fizică de I. Dariu . . .	—30
Fizica de Făgărășan . . .	—40
Gramatica română de Mihelțan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. = . . .	—24
Geografia pentru scôl. populare de I. Dariu leg. . .	—35
Geografia pentru scôl. populare de Moldovan & Făgărășan . . .	—30

Geografia pentru scôlele medii de Moldovan & Făgărășan I. . .	fl. 1.20
Geografia pentru scôl. medii de Moldovan & Făgărășan II. . .	—50
Geografia pentru scôlele medii de Făgărășan & Bârsan II. . .	1.—
Gramatica română de I. Dariu . . .	—25
Gramatica limbii magiare de Crișan & Putnoky . . .	1.—
Istoria biblică pentru scôl. populare . . .	—30
Istoria biblică pentru scôlele medii . . .	—55
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II. . .	3.—
Istoria de Dr. Ilarion Pușcariu . . .	1.50
Istoria bisericăscă ptru scôl. pop. . .	—35
Istoria bisericăscă pentru scôlele medii I. II. . .	1.—
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop . . .	—25
Istoria Ungariei de S. Moldovan . . .	—26
Istoria Ungariei pentru scôlele secundare de V. Goldiș . . .	—80
Istoria universală pentru scôlele secundare de V. Goldiș . . .	1—
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I = 50 II. = . . .	—60
Istoria literaturii române de Lazariciu . . .	1.—
Legendar român de V. Petri . . .	—50
Legendar magiar român de N. Putnoky . . .	—30
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă . . .	—40
Mărturisirea ortodocșă . . .	1.20
Pastorală veche . . .	1.—
Pastorală nouă . . .	1.50
Pomăritul de D. Comșa . . .	1.—
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu . . .	1.—
Psichologia empirică de I. Popescu . . .	2.—
Teologia dogmatică . . .	1.—
Teologia morală . . .	1.50
Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnoky . . .	—70

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea . . .	fl. 2.50
Istoria biser. politico-naționale . . .	1.—
Enchiridion sau carte manulă de canone . . .	4.—
Învățătorul și poporul de Marienescu . . .	—50
Polemia contra Heliad . . .	—50
Calendariu pe anul 1896 . . .	—30
Scrisori apologetice . . .	—50
Sunete și resunete de Z. Boiu . . .	—50
Serierea sf. Ioan gură de aur . . .	—50
Vocabular român german . . .	—70
Anghira creștină (cuvântări) funebreale de T. V. Gheaja . . .	1.50
Anecdote și glume de T. V. Gheaja . . .	—65
Antologie română de Manliu . . .	1.75
Cel mai mare bine din lume de Făgărășan . . .	—20
Cine ce face lui își face, comedie într-un act pentru tinerimea scolară . . .	—10
Codicele de Mateiu Voilean . . .	—80
Colinde de A. Marienescu . . .	1.10
Compas românesc de P. Petrescu . . .	—50
Cuvântări funebreale de Z. Boiu . . .	1.50
Crestomația română de I. Manliu . . .	1.75
Date istorice de I. C. Pușcariu . . .	2.—
Descănțele populare de Marian . . .	2.—
Documente pentru limbă și istoria de Dr. Il. Pușcariu . . .	2.50

Doine și strigături de St. Muntean . . .	fl. —.12
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariț . . .	—80
În memoria lui G. Bariț peștii de G. Joandrea . . .	—20
Intrebări de educațiune și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span . . .	1.—
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau . . .	—50
Leccionul comunelor bisericesti din arhidieceșă de Dr. Remus Roșca . . .	1.—
Noul atac asupra scôlelor noastre. Manual de drept cambial de I. Socaciu . . .	—25
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărășan . . .	2.—
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju . . .	—20
Poesii de Andreiu Murășan . . .	—25
Poetica română de I. Manliu . . .	1.50
Povesci ardelenesti din gura poporului de I. P. Reteganul I—V . . .	1.75
Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu . . .	1.25
Retorica și stilistica de I. Manliu . . .	—75
S'a dus în țără novelă originală de Il. Chendi . . .	2.—
Studiu diu economia națională de P. Petrescu . . .	—15
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu . . .	—40
Stupăritul de C. Dimian . . .	—45
Vechia metropolă de N. Popea . . .	—80
Protocoloale sinodale dela 1864—1893 tôte laolaltă . . .	1.50
Protocoloale congresuale dela 1868—1891 tôte laolaltă . . .	19—
Statut organic . . .	7.60
Regulament pentru parohii . . .	—25
Regulament pentru organizarea, provisorie a învățămîntului . . .	—10
Regulament pentru procedura matrimonială . . .	—20
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian . . .	—10
Regulament pentru afaceri interne congresuale . . .	—20

IV. Tipărituri.

Budget còla . . .	—03
Catalog de clasă còla . . .	—02
Catalog de clasă broș. din 10 còle . . .	—30
Catalog de clasă broș. din 15 còle . . .	—45
Catalog de clasă broș. din 20 còle . . .	—55
Carte de evidență còla . . .	—03
Carte de evidență leg. din 30 còle . . .	1.80
Carte de evidență leg. din 40 còle . . .	2.10
Chronica scolară leg. . .	1.50
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta scòla còla . . .	—02
Conspecte protopopesci, pentru noucun.	—05
Conspect despre comunele matre și filie còla . . .	—03
Conspect despre vizitarea scòlelor còla . . .	—03
Conspecte de catechisația còla . . .	—03
Conspecte scolare inv. (date statistice còla . . .	—06
Conspecte prot. I. II. III. còla . . .	—06
Conspecte de absenții săptămânale și lunare còla . . .	—02

Contul capitalelor active còla . . .	fl. —.03
Estrase din protocolul botezațiilor, cununațiilor și morților esempl. . .	—01
Matricula scolară còla cr. 2 legată din 50 còle . . .	1.50
Inventare pentru averea bisericelor . . .	—10
Jurnal de casă còla . . .	—03
Jurnal de casă leg. 25 coli . . .	165
Jurnal de casă leg. 30 coli . . .	1.80
Obligațiuni ptru biserică esempl. . .	—01
Protocolul buneii invoiri còla . . .	—06
Protocolul buneii invoiri leg. din 50 còle . . .	4.—
Protocolul parohial còla . . .	—06
Protocolul parohial leg. din 50 còle . . .	4.50
Protocolul botezațiilor còla . . .	—06
Protocolul botezațiilor I. din 50 c. . .	4.50
Protocolul cununațiilor còla . . .	—06
Protocolul cununațiilor I. din 50 c. . .	4.50
Protocolul morților leg. . .	—06
Protocolul morților leg. din 50 c. . .	4.50
Protocol de esibite còla . . .	—03
Protocol de esibite I. din 30 còle . . .	1.80
Protocol de esibite I. din 50 còle . . .	2.50
Prot. de clasificatiune còla . . .	—02
Prot. de clasificatiune I. din 50 c. . .	1.50
Specificațiuni pentru nou cununați còla . . .	—05
Testimoniile scolare esempl. . .	—02
Testimoniile de religie . . .	—02

V. Icoane.

Icoana înmormântării domnului pe pânză . . .	fl. 2.50
Icoana înmormântării domnului pe hârtie . . .	—50
Icoana celor trei Ierarhi pe hârtie . . .	—30
Icoana Evangeliștilor pe hârtie . . .	—50
Portret Șaguna . . .	1.—
Portret Gozdu . . .	1.—

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100 . . .	—70
Libele de comput à 1 cr. 100 . . .	—70
Libele de dictando à 1 cr. 100 . . .	—70
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu . . .	—15
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și quadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și . . .	—45
Tocuri (còde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucată . . .	—
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. miia de còle . . .	—
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucată și suta à 80 cr. 1 fl. 1.20 1.80 2 și 7 fl. . . .	—
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl 20 cutie constătătoare din 144 bucăți . . .	—
Tablîțe de piatră bucată 7, 10, 12 14 și 15 cu bucată . . .	—
Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri foarte moderate . . .	—
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucată . . .	—
Trăisti de scòla pentru copii, chipuri pentru copii, Cercete, Văpsele și pensele, Hârtie sugativă . . .	—
Calemar, Liniale, hârtie pentru stelagiu, Albume, Blocuri, Tînte de dessem; totfelul de negrêlă, tôte acestea cu prețuri foarte moderate . . .	—